

Szekszárdi Sportközpont

Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft

7100 Szekszárd

Keselyűsi út 3.

Önköltségszámítási szabályzat

Hatályos: 2012. április 1-jétől

Jóváhagyom:

Csillag Balázs

ügyvezető

Készítette:

AliscaComp Kft

Dr. Kádár Andrásné

ügyvezető-könyvvizsgáló

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	3
1. Bevezetés.....	4
2. Jogi alapok.....	5
3. Az önköltségszámítás elvi kérdései.....	6
3.1. Önköltségszámítás	7
3.2. Az önköltségszámítással kapcsolatos fogalmak.....	8
3.3.Kalkulációs módszerek.....	10
3.3.1. Osztó kalkuláció.....	10
3.3.2. Pótlékoló kalkuláció	11
3.4. Vegyes kalkuláció	12
3.5. Normatív kalkuláció.....	12
3.6. A kalkulációs módszerek alkalmazásának lehetőségei a Sportközpontnál.....	12
3.6.1 Egyszerű osztókalkuláció.....	13
3.6.2. Egyenértékszámú osztókalkuláció	13
3.6.3. Pótlékoló kalkuláció	13
3.6.4. Vegyes kalkuláció	14
3.6.5. Normatív kalkuláció	14
3.6.6. Összegzés.....	14
4. Önköltségszámítási Szabályzat	15
4.1. Az önköltségszámítás tárgya: kalkulációs egység.....	15
4.2. Kalkulációs séma, a kalkulációs költségtényezők tartalma.....	16
4.3. Az önköltségszámítás módszere	16
4.4. A költségek utalványozásának, elszámolásának és felosztásának bizonylati rendje.....	18
4.5. Az önköltségszámítás készítésének időpontja, a kalkulációs időszak	18
4.6. Az önköltségszámítás és a könyvvitel adatai egyeztetésének módja.....	18
4.7. Az önköltségszámítási adatok szolgáltatásáért felelős személyek munkakörének megnevezése.....	18
Forrásmunkák jegyzéke	19
Mellékletek	20
1. Kalkulációt végző Excel program	20

1. Bevezetés

Az önköltségszámítás rendjét minden gazdálkodó szervezet sajátosságainak és igényeinek megfelelően kell kialakítani. Az önköltségszámítási szabályzat a vállalkozás költség-önköltség számítási munkájának alapküldmentuma.

A vállalkozások vezetéséhez, irányításához, a vezetői döntésekhez a vezetés minden szintjén információk szükségesek. A vállalkozáson belül az információk iránti igény a tulajdonosok és a menedzsment részéről merül fel.

„A vállalkozáson belül a legjelentősebb információforrás a számvitel, mert a szükséges bizonylatokkal alátámasztott adatokból kiindulva gyűjti és dolgozza fel az információkat és elégti ki

- a törvényes előírásokhoz igazodó, a vállalkozás eredményességének a bemutatásához szükséges információs igényeket valamint
- a döntési folyamat információs igényeit.”(1)

Az önköltségszámítás lényegesen túlmutat a klasszikus számvitelen. A számvitel pénzértékben határozza meg a vállalkozás teljesítményét, míg az önköltségszámítás az eredményeket mennyiségben is rögzíti. A döntési folyamat legfontosabb láncszemét célozza meg, a gazdaságos és gazdaságtalan tevékenységek feltárását.

2. Jogi alapok

A Szekszárdi Sportközpont Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Korlátolt felelősségű Társaságra a Ptk.-ban meghatározott eltérésekkel a gazdasági társaságokról szóló törvénynek a gazdasági társaságokra irányadó közös szabályait, valamint a korlátolt felelősségű társaságra vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni. A könyvvizetési és beszámolóképzési szabályok tekintetében a számviteli törvény előírásai a mérvadóak.

A számvitelről szóló 2000. évi C törvényben rögzített alapelvek, értékelési előírások alapján ki kell alakítani és írásba kell foglalni a gazdálkodó adottságainak, körülményeinek leginkább megfelelő - a törvény végrehajtásának módszereit, eszközeit meghatározó - számviteli politikát. A gazdálkodó igényeinek megfelelő számlarendet kell kialakítani, mely adatokat biztosít az adóbevallások elkészítéséhez és a vállalati információs igények kielégítéséhez.

A számviteli politika keretében – többek között el kell készíteni az önköltségszámítás rendjére vonatkozó belső szabályzatot.

Ezen szabályt nem kötelező alkalmazni, ha a vállalkozás árbevétele az egymilliárd forintot, vagy a költségnevek szerinti költségek együttes összege az ötszáz millió forintot nem haladja meg.

A vállalkozás önköltségszámítási szabályainak kialakítását és alkalmazását tulajdonosi instrukciók alapján rendelte el az ügyvezetés amellet, hogy törvényi kötelezettség azt számára nem írja elő. Az önköltségszámítás hatékony eszköze lehet az egységes elveken alapuló árképzésnek és a költséggazdálkodás optimalizálásának, ezért bevezetése célszerű.

3. Az önköltségszámítás elvi kérdései

Az önköltségszámítást folyamatosan támogató számvitelt, mint a menedzserek számára szükséges legfontosabb adatokat biztosító nyilvántartást, vezetői számvitelnek is szoktuk nevezni. Ahhoz, hogy a számvitelből olyan adatokat tudjunk lekérdezni, amik a vezetői döntéseket támogatják, a számlarend megfelelő kialakítása szükséges.

A vezetői számvitelt többen, többféleképpen közelítették meg:

- „A vezetői számvitel a számvitelnek az az ága, amelyik
 - részletes tájékoztatást nyújt a vállalati teljesítmények alakulásának érdekében kifejezett adatairól,
 - foglalkozik a termelési tényezők felhasználásának nyilvántartásával, kimutatásával, tervezésével, a gazdaságosság ellenőrzésével” (Péter Horváth) (2)
- „A vezetői számvitel azokat a számviteli módszereket, rendszereket és technikákat foglalja össze, amelyek speciális tudással és képességgel párosulva segítik a vezetést a profit maximalizálásában, vagy a veszteség minimalizálásában.” (Keith Grimshaw pénzügyi igazgató Chinoi Rt) (1)
- „A vezetés orientált számvitel az egyik olyan eszköz a menedzsment kezében, amely segítségével mérni tudja a szervezet teljesítményét és a kapott információk alapján lehetővé teszi a proaktív döntéstámogatást.” (Salamon Károly Ernst&Young) (1)
- „A vezetői számvitel fogalmán olyan rendszerszemléletben kialakított szervezési, tervezési, elszámolási, értékelési, információszolgáltatási rendszert kell érteni, amelynek célja, hogy a vezetők (menedzsment) valamint a szervezeti egységek részére a tevékenység ellátásához szükséges adatokat, információkat biztosítsa, a teljesítmények, az eredmény maximalizálása érdekében.” (Dr. Batók Nagy András) (3)

Összefoglalva a vezetői számvitel elsősorban a teljesítmények, költségek mérésével foglalkozik. A teljesítmények és költségek összevetése az önköltségszámítás. Az önköltségszámítási szabályzat ezeket a mérési és összevetési szabályokat határozza meg a mindenkori objektív értékelés érdekében.

3.1. Önköltségszámítás

A korszerű, eredmény centrikus gazdálkodás megköveteli a tevékenységek eredményének folyamatos vizsgálatát. A hatékonyság jövedelmezőség fenntartásának elengedhetetlen eszköze a vezetői információs rendszer.

A vezetői információs rendszer egyik legfontosabb eleme a tevékenység gazdaságosságának vizsgálata, amelynek

- előzetes vizsgálatát előkalkulációnak,
- folyamatában történő vizsgálatát közbenső kalkulációnak,
- utólagos vizsgálatát pedig utókalkulációnak ,

egyszóval önköltségszámításnak nevezzük.

A költségnyilvántartás és az önköltségszámítás alapja a költségek elemzésének, a költségekkel való gazdálkodásnak.

A nagyobb vállalkozásoknak kötelező, míg a kisebbeknek ajánlott. Rendjét minden vállalkozás a saját igényei szerint alakíthatja ki. A rendszer kialakítását a számvitel rendjén belül, azzal összhangban, annak adatállományával egyezően kell kialakítani.

A vezetői információs rendszerekkel szemben támasztott és egyben kiemelt követelmény az időben történő adatszolgáltatás. Ez azt jelenti, hogy a múltban bekövetkezett vagyoni változásokat minél előbb a vezetés részére elemezhetővé tegye.

Az elemzés a jövedelemtermelő képesség vizsgálata. Ennek segítségével történik az irányítás – a döntés –, és a döntések alapján a termelés folyamatába való beavatkozás.

A késve érkezett és a koncepcionálisan ki nem alakított, szabályozatlan – ad hoc jellegű - információs rendszer csak megkésített döntéseket eredményezhet és nehezíti az irányítást, akadályozza a jövedelmező gazdálkodást.

3.2. Az önköltségszámítással kapcsolatos fogalmak

Az önköltség a termék vagy szolgáltatás meghatározott mennyiségének (db, óra, m², stb.) előállítására fordított eszközök pénzben kifejezett összege.

Az önköltségszámítás olyan műszaki-gazdasági tevékenység, amellyel a termelés megkezdése előtt, a termelés folyamata alatt, a befejezése megállapítható a termék vagy a szolgáltatás várható (tervezett) illetve tényleges önköltsége. Tehát az önköltségszámítás a termék vagy a szolgáltatás tényleges önköltségének meghatározása.

Az önköltségszámítás, mint elkülöníthető információs rendszer – a könyvelés rendszerezett adataiból – a vezetés részére a következőkről ad információt:

- hogyan alakult a termelés (szolgáltatás) önköltsége a tervezett önköltséghez viszonyítva,
- hol (a gazdálkodás mely területén) van szükség beavatkozásra a jövedelmezőség javítása érdekében,
- a beavatkozás miként hatott a vállalkozás adott területének jövedelmezőségére

Az önköltségszámítás a fentiekén kívül adatokat szolgáltat:

- a saját termelésű készletek értékeléséhez,
- az önköltség tervezéséhez és megfigyeléséhez,
- a gazdasági kalkulációhoz, gazdasági számításokhoz.

A mindennapi szóhasználat gyakorta nem tesz különbséget a kalkuláció, az önköltségszámítás és a gazdasági kalkuláció fogalma, tartalma között, hanem egymással összekeverve használja e fogalmakat annak ellenére, hogy alapvető eltérések vannak közöttük, ezek a következők:

- Az **önköltségszámítás** „termék-kategória”, azaz termékre irányuló számítás. Az önköltség számítása régebben kötelező séma szerint történt, ma az önköltségszámítási szabályzatban a vállalkozás határozhatja meg a kalkulációs sémát.
- A **gazdasági kalkuláció** általában „tevékenység-kategória”, azaz valamilyen tevékenységhez kapcsolódó számítás. Készítése (néhány kivételtől eltekintve) nem kötelező, rendeletileg nem szabályozott és előírt sémája sincs. Készítésének célja a költség, önköltség meghatározása mellett lehet fedezet, eredmény megtérülési idő kiszámítása is.

- A **kalkuláció** pedig e kettőt felölelő fogalom. A kalkuláció termékek vagy szolgáltatások önköltségének megállapítására irányuló önköltségszámítást és a gazdasági döntések megalapozottságát szolgáló gazdasági kalkuláció együttesét jelenti.

A **kalkulációs egység** az önköltségszámítás tárgya. Kalkulációs egységnek tekintjük a főterméknek vagy szolgáltatásnak azt az egységnyi mennyiségét, amelyre az önköltséget számítjuk. Kalkulációs egység lehet:

- termék, termény,
- termékcsoporth, ikertermék,
- technológiai folyamat (műveleti kalkuláció),
- termelési egység,
- szolgáltatás és melléktevékenység,
- állatok élő tömege stb.

Kalkulációs időszak az az időtartam, amelyre vonatkozóan az önköltséget számoljuk. Ez általában a naptári év. Lehetséges ettől rövidebb, hosszabb kalkulációs időszakokkal is számolni.

Az **önköltségi kategóriákat** attól függően különböztetjük meg, hogy a termelés érdekében felmerült költségek közül mit veszünk figyelembe az önköltség megállapításánál. Ennek a gyakorlatban alapján beszélhetünk:

- **közvetlen önköltségről,**
- **szűkített önköltségről** (közvetlen önköltség + üzemi általános költség),
- **teljes önköltségről** (szűkített önköltség + központi irányítás általános költségei),
- **módosított önköltség** (teljes önköltség + a ráfordításokból, például kamat költség).

Kalkulációs séma a kalkulációs tételek rendszerbe foglalása.

Kalkulációs tétel a kalkulációs séma egy-egy sora. Ezt költségtényezőnek is nevezzük, például közvetlen anyag, közvetlen bér stb.

Az önköltségszámítással szemben támasztott **követelmények:**

- adatbázisa a könyvvitel legyen,

- megbízható és könnyen áttekinthető legyen,
- adattartama és információ áramlása szabályozott legyen.

3.3.Kalkulációs módszerek

Az önköltségszámítási (kalkulációs) módszereken azokat az eljárásokat értjük, amelyekkel a költségeket a kalkulációs egységekre megosztjuk. A kalkulációs módszerek szorosan összefüggnek a termelés szervezésével, mert a korszerű technológia korszerű szervezést kíván, a korszerű szervezés viszont nem képzelhető el korszerű kalkuláció nélkül. A választható módszer alapvetően a termelés jellegétől, a termék összetettségétől függ.

Az általánosabban használt kalkulációs módszerek a következők:

- osztókalkuláció, ami lehet:
 - egyszerű osztókalkuláció,
 - egyenértékszámos osztókalkuláció,
- pótlékoló kalkuláció, ez lehet:
 - költségkigyűjtésen alapuló és
 - válogató pótlékoló kalkuláció,
- vegyes kalkuláció; egy vállalkozáson belül többféle módszert, vetítési alapot használnak a költségek megosztására,
- normatív kalkuláció,
- ágazati speciális módszerek (mezőgazdaság)

3.3.1. Osztó kalkuláció

Az osztó kalkuláció olyan módszer, ahol a közvetlen költségeket a termelés (az elkészült termékek) mennyiségével elosztva határozzuk meg az önköltségeket. Ez a kalkulációs módszer azokban az ágazatokban alkalmazható, ahol csak egyfajta terméket vagy rokonterméket gyártanak. Az osztó kalkuláción belül két eljárást különböztetünk meg:

- egyszerű osztó kalkulációt,

- egyenértékszámos osztó kalkulációt.

Egyszerű osztókalkuláció csak egynemű termék előállítására esetén alkalmazható.

$$\text{Önköltség} = \frac{\text{Befejezett_termelés_összes_költsége}}{\text{termelt_mennyiség}}$$

Egyenértékszámos osztó kalkuláció esetében

- a rokon termékeket egyenérték számok segítségével átszámítjuk „vezértermékre”,
- az elkészült termékek összes költségét osztjuk a termelés egyenértékszámában kifejezett mennyiségével,
- az egyes termékek önköltségét úgy számítjuk ki, hogy a „vezértermék” önköltségét szorozzuk az egyenérték számmal.

Az iparban ezt a módszert ott alkalmazzák, ahol rokontermékeket gyártanak pl. síküveg, fémlemez, téglák. Mezőgazdaságban ikertermékekről szokás beszélni pl. 1 kg lucernamag = 35 kg lucerna szénával vagy 1 kg született illetve választott borjú élőtömeg = 8 liter tejjel.

3.3.2. Pótlékoló kalkuláció

A pótlékoló kalkulációs módszer lényege, hogy a terméket, termékcsoportot, szolgáltatást terhelő

- közvetlen költségeket (anyagköltség, bérköltség, stb.) a felhasználáskor elszámoljuk a konkrét termékre, termékcsoportra, szolgáltatásra.
- közvetett költségeket (általános költségek) pedig először a felmerülés helyén gyűjtjük össze és valamilyen vetítési alap segítségével – például pótlékkulccsal – osztjuk szét azokra a termékekre, amelyek a költséghely szolgáltatásait igénybe vették. A pótlékkulcs kiszámítása a következők szerint történik:

$$\text{Pótlékkulcs } (Pk) = \frac{\text{Felosztható_költség}}{\text{vetítési_alap}}$$

Vetítési alapként olyan termelési tényezőt kell választani, amely a legjobban vonzza a költségeket. Lehetőség szerint mennyiségben meghatározható vetítési alapot célszerű alkalmazni (ezt az árakat nem torzítják), ha erre nincs mód, akkor értékbeni mutatót választunk.

A **költség kigyűjtésen alapuló pótlékolás** lényegében a vetítési alapok válogatását jelenti, ezeket összegezve tudjuk kiszámítani a pótlékkulcsot. Ilyen kigyűjtéssel állapíthatjuk meg például egy tevékenységen belül az egyes termékek anyagmentes közvetlen költségét.

A válogató pótlékolás lényegében a vetítési alapok válogatását jelenti. Ezt a módszert akkor alkalmazzuk, ha például az általános költségeket költségfunkciók szerint bontva gyűjtjük, és minden költségfunkcióhoz megkeressük a költséget legjobban vonzó vetítési alapot.

3.4. Vegyes kalkuláció

Vegyes kalkuláció módszeréről akkor beszélünk, ha vállalkozáson belül az önköltségszámítás során többféle kalkulációs módszert alkalmaznak. Eltérő kalkulációs módszert alkalmazhatnak az egyes szervezeti egységekben, vagy az egyes termékeknél, de használhatnak üzemenként eltérő vetítési alapokat is. Például lehetséges, hogy az egyik üzemben előállított termékek önköltségét osztó kalkulációval, míg a másik üzemben gyártott termékekét pótlékoló kalkulációval állapítják meg.

A vegyes kalkulációt, mint kalkulációs módszert az összetett termékek önköltségének megállapításánál is alkalmazzák például úgy, hogy egyik részegységének önköltségét osztókalkulációval, míg a termék másik egységének vagy egészének önköltségét pótlékoló kalkulációval állapítják meg.

3.5. Normatív kalkuláció

Normatív kalkuláció alkalmazása esetén az érvényben lévő normák és az általános költségek tervszámái alapján meg kell állapítani a termékek norma szerinti önköltségét: alapkalkulációt (induló kalkulációt) készítve.

Egy-egy időszak alapkalkulációját úgy készítjük el, hogy az előző alapkalkulációt módosítjuk a normaváltozások értékével. A termelés folyamatában, felmerülésük helyén a normától eltérő költségek összegét külön-külön gyűjtjük és mutatjuk ki.

3.6. A kalkulációs módszerek alkalmazásának lehetőségei a Sportközpontnál

Meg kell vizsgálnunk, hogy a konkrét vállalkozásnál az előzőekben felsorolt módszerek közül melyek kerülhetnek szóba.

3.6.1 Egyszerű osztókalkuláció

Az értékesített termékek egységesen terület-alapúak. Ebből a szempontból a sima osztókalkuláció m²-re is szóba jöhetne. A számítás képlete:

$$\text{Négyzetméter ár} = \frac{\text{Összes költség (Ft)}}{\text{Kiadott terület (m}^2\text{)}}$$

A megoldáshoz az összes adat rendelkezésre áll, a számítás módszere nagyon egyszerű, ideális megoldásnak tűnne. Meg kell vizsgálnunk azonban az egyes kalkulációs egységek minőségi jellemzőit is. Igaz, hogy mind terület alapú, de fenntartásuk négyzetméterenként különböző összegeket kíván. Az egyes kiadható területeknek más és más a takarítási, világítási, fűtési, őrzési, szervezési igénye. A kapcsolódó területekből (öltözők, WC-k, folyosók, közterek) nem egyforma a felhasználásuk. Azok a területek több kapcsolódó szolgáltatást használnak, ahol egy területegységre több a használók száma.

3.6.2. Egyenértékszamos osztókalkuláció

A tisztán terület alapú egyszerű osztókalkuláció hibáit hivatott javítani az egyenértékszamos osztókalkuláció. Minden kalkulációs egységhez egy egyenértékszámot rendelünk. Az egyenértékszámban figyelembe vesszük az előző pontban felsorolt problémákat. A számításokat a következő képletekkel végezhetjük el.

$$\text{Egy egyenértékszám önköltsége} = \frac{\text{Összes költség (Ft)}}{\text{Összes egyenértékszám}}$$

Kalkulációs egység önköltsége =

Egy egyenértékszám önköltsége × Kalkulációs egység egyenértékszámainak száma

A számítás a rendelkezésre álló adatok alapján elvégezhető. A kalkulációs egységektől elvárt árbevétel lefedi az összes költséget. Kulcsfontosságú az egyenértékszámok kialakítása. Az egyenértékszámok az egyes kalkulációs egységek egymáshoz viszonyított arányait mutatják. Ezeknek az arányoknak a kialakításánál támaszkodni kell az előző évek tapasztalatára is, és a következő években a tapasztalatok alapján korrekcióra szorulnak.

3.6.3. Pótlékoló kalkuláció

A legegyszerűbb kalkulációs módszer, azonban rendkívül igényes az adatszolgáltatással szemben. Pontosan emiatt kell kizárni a lehetséges megoldások közül. Az összes felmerülő költséget (vagy legalábbis a költségek nagy részét) hozzá kellene rendelni az egyes kalkulációs egységekhez. Leginkább a takarítási költség az, amit első ránézésre hozzárendelhető a kalkulációs egységekhez. Mélyebben vizsgálva kérdést, azonnal felmerül a kapcsolódó területek használatának kérdése, és ebből kiderül, hogy már ez a költség

sem osztható fel teljesen korrekt módon. Más költségek viszont egyáltalán nem mérhetők kalkulációs egységenként (víz, villany, fűtés, őrzés, szervezés, vezetés). Ha ezeket a költségeket a takarítási díjak alapján pótlékolnánk, óriási aránytalanságok kerülnének a kalkulációba. Mivel csak egyetlen közvetlen költséget (takarítás) tudnánk produkálni kalkulációs egységenként, a számítás eredménye pontosan megegyezne egy a takarítási költség alapján készített egyszerű osztókalkuláció eredményével. Tehát ez a módszer az egyszerű osztókalkulációnál leírtak alapján sem jöhet szóba.

3.6.4. Vegyes kalkuláció

Ha nagyon eltérő tulajdonságúak ez egyes kalkulációs egységek, akkor az egyes egységekre a kalkulációt más-más kalkulációs módszert alkalmazhatunk, ez a vegyes kalkuláció. A Sportközpont esetében ez a probléma nem merül fel. Minden esetben területegységek bérbeadásáról van szó, vegyes kalkulációt nem kell alkalmazni.

3.6.5. Normatív kalkuláció

Ha műszaki normák alapján kalkulálhatunk (pl. alapanyag szükséglet) akkor beszélhetünk normatív kalkulációról. Ez módszer a Sportközpont kalkulációs egységeinek önköltség számításában nem jöhet szóba

3.6.6. Összegzés

Az előzőek alapján az egyetlen szóba jöhető módszer az egyenértékszámú osztókalkuláció. Számításának elvégezhetőségéhez a legfontosabb feladat az egyenértékszámok kialakítása. Mivel a kalkuláció az előző évi adatok alapján végezhető el, a kalkulált díjakat korrigálni kell a várható költségnövekedések hatásával (infláció, beszállítói díjak emelkedése, bérköltségek, közterhek növekedése).

4. Önköltségszámítási Szabályzat

Az Önköltségszámítási Szabályzatban az alábbi kérdéseket szükséges szabályozni:

- az önköltségszámítás tárgyát (a kalkulációs egység kijelölését),
- a kalkulációs sémát, a kalkulációs költségtényezők tartalmát,
- az önköltségszámítás módszerét, ehhez kapcsolódóan a költséghelyek elszámolásának menetét, felosztásának módszerét,
- a költségek utalványozásának, elszámolásának és felosztásának bizonylati rendjét,
- az önköltségszámítás készítésének időpontját vagy időpontjait, a kalkulációs időszakot,
- az önköltségszámítás és a könyvvitel adatai egyeztetésének módját,
- az önköltségszámítási adatok szolgáltatásáért felelős személyek munkakörének megnevezését.

4.1. Az önköltségszámítás tárgya: kalkulációs egység

A Sportközpont jellemző tevékenysége, hogy az egyes sportok számára területeket ad bérbe. Ezeket a bérbe adott területegységeket tekinthetjük kalkulációs egységnek:

- Küzdőtér
- I. sz. edzőterem
- II. sz. edzőterem
- III. sz. edzőterem
- IV. sz. edzőterem
- V. sz. edzőterem
- VI. sz. edzőterem
- Tárgyaló

- Városi öltöző
- Műfüves pályák

4.2. Kalkulációs séma, a kalkulációs költségtényezők tartalma

A következő költségtényezőket célszerű figyelembe venni:

1. Anyagköltség
2. Igénybe vett szolgáltatások
3. Egyéb szolgáltatások
4. Bérköltség
5. Személyi jellegű egyéb költségek
6. Bérjárulékok
7. Értékcsökkenési leírás
8. Egyéb ráfordítások
- 9. Költségek összesen (1+2+3+4+5+6+7+8)**
10. Támogatások
- 11. Szükséges bevétel (7-9)**

4.3. Az önköltségszámítás módszere

Az előzőekben ismertetett kalkulációs módszerek közül csak az egyenértékszámos osztókalkuláció jöhet számításba. Bármelyik másik kalkulációs módszert próbáljuk számításba venni, azonnal adathiánnyal találjuk szemben magunkat. A kalkulációs séma elemei nem mutathatók ki kalkulációs egységenként. A kiadott helységeknek a teljes komplexum költségeit kell viselni.

A számítások a módszer bemutatására szolgálnak, a tényleges adatok mindig az Excel táblából határozhatók meg.

Az egyes kalkulációs egységek m² alapúak (vagy átszámíthatók m²-re). Ez alapját képezheti az egyenértékszámok kialakításának. A 2011-es adatokból egyenértékszámos kalkulációval meg kell állapítani az egyes kalkulációs egységek önköltségét, majd ezeket az értékeket a kalkulációs séma szerint pótlékolni a 2012-es költségváltozásokkal.

Kalkulációs egység	Terület m ²	Minőségi szorzó (%)	Egyenértékszám
Küzdőtér	1072	9,33	100
Edzőterem	177	5,65	10
Edzőterem	87	11,49	10
Tárgyaló	84	7,14	6
Városi öltöző	260	1,54	4
Műfüves pályák	2000	3,00	60

Az egyenértékszám az egyes kalkulációs egységek egymáshoz viszonyított arányát mutatja. A kiindulás a kalkulációs egység területe. Világos, hogy pl. a műfüves pályák négyzetmétere nem adható ki annyiért, mint pl. a szauna négyzetmétere. Ezt a különbséget reprezentálja a minőségi szorzó, jobban kiadható területnek magasabb a szorzója. Pontos kiszámítása a 2011-es bérleti díjak felhasználásával történik.

$$\text{Minőségi szorzó} = 1 \text{ m}^2 \text{ bérleti díja} / 100$$

$$\text{Pl. Küzdőtér minőségi szorzó} = 10000 \text{ Ft/ó} / 1072 \text{ m}^2 / 100 = 0,0932835 \sim 9,33\%$$

Tehát az egyes kalkulációs egységek egyenértékszáma tükrözi a 2011-es értékesítési árat, szerepe csak az arányok meghatározásában van.

Az egységönköltség meghatározása egy egyenértékre történik. Egyrészt meg kell határozni az összes értékesített egyenértéket. Másrészt pedig meg kell állapítani a könyvelésből az összes költséget.

$$\text{Egy egyenérték költsége} = \text{összes költség} / \text{összes egyenérték}$$

Ez a 2011-es egyenérték. A 2012-es kiszámításához az egyes költségnemeket külön-külön megvizsgálva megkapjuk a 2012-es összes tervezett költséget, melyet az összes egyenértékkal elosztva megkapjuk a 2012-es egyenértéket. Ha ezt az egyenértéket rendre megszorozzuk az egyes kalkulációs egységek egyenértékszámaival, megkapjuk az egyes kalkulációs egységek egységönköltségét.

Mivel a számítás elég bonyolult, rendelkezésre áll egy Excel tábla, amely a szükséges számításokat elvégzi.

Az önköltség számításával kihozott összeg azt mutatja meg, hogy legalább ennyiért kell bérbe adni a kalkulációs egységet.

4.4. A költségek utalványozásának, elszámolásának és felosztásának bizonylati rendje

A számítás módszere nem kívánja meg a számviteli bontásnál mélyebb költségbontást, így az utalványozás, költségelszámolás és felosztás rendje a vállalkozás Számviteli politikájában meghatározottak szerint történik.

4.5. Az önköltségszámítás készítésének időpontja, a kalkulációs időszak

Minden évben a mérlegkészítés után el kell végezni az önköltségszámítást. Kalkulációs időszak az előző év. Az előző évi adatokat a várható költségváltozásokkal korrigálni kell a tárgyévi kalkuláció kiszámításához. Az elkészített Excel tábla nyomtatása jelenti az aktuális önköltségszámítást, amit évente az Önköltségszámítási szabályzat mellékleteként le kell fűzni.

4.6. Az önköltségszámítás és a könyvvitel adatai egyeztetésének módja

A számításhoz szükséges költség és ráfordítás adatok a vállalkozás év végi Mérlegének alapjául szolgáló Főkönyvi kivonatából származnak. Az önköltségszámításnál kiszámított Költségek összesen értékét össze kell hasonlítani, egyeztetni a vállalkozás Beszámolójában lévő Eredménykimutatással.

4.7. Az önköltségszámítási adatok szolgáltatásáért felelős személyek munkakörének megnevezése

Mint első számú vezető, a Szekszárdi Sportközpont Kft ügyvezetője a felelős a beszámoló elkészítésért, melyet szolgáltató közreműködésével teljesít.

Szintén ő a felelős az aktuális önköltségszámítás elvégzéséért.

Forrásmunkák jegyzéke

1. Dr. Sztanó Imre szerk.: A vezetői számvitel alapismeretei, BGF 2000.
2. Péter Horváth: Controlling; a sikeres vezetés eszköze, KJK 1991.
3. Dr. Bartók Nagy András: Vezetői számvitel, Saldo 1997.
4. Csipszer Károlyné: Önköltségszámítás, Verzál 1997.

Mellékletek

1. Kalkulációt végző Excel program

Szekszárdi Sportközpont
Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft
7100 Szekszárd
Keselyűsi út 3.

Önköltségszámítási szabályzat

Készítette:
AliscaComp Kft.
Dr. Kádár Andrásné
ügyvezető-
könyvvizsgáló

2012

Kalkulációs séma (Ft)

		Előző év	Tárgyév
1.	Anyagköltség	1 683 454	1 784 461
2.	Igénybevett szolgáltatások	90 332 844	95 752 815
3.	Egyéb szolgáltatások		0
4.	Béreköltség	9 703 435	10 673 779
5.	Személyi jellegű egyéb költség		
6.	Bérfelrakások	2 452 654	3 042 027
7.	Értékcsökkenési leírás		
8.	Egyéb ráfordítások	169 388	3 179 551
9.	Költségek összesen	104 341 775	114 432 633
10.	Támogatások	83 157 658	83 000 000
11.	Szükséges bevétel	21 184 117	31 432 633

Várható éves infláció (%)		6%
Béreköltség növekedése (%)		10%
Járadék (%)		28,50%
Szolgáltatások változása (±Ft)		3000000

Kalkulációs egységek

		Terület (m ²)	Egyenérték-szám	Tényleges használat (óra)	Lehetséges használat (óra)	Kihasz-náltság (%)
1.	Küzdőtér	1072	100	2686	4232	63%
2.	I. sz. edzőterem	83	10	460	4232	11%
3.	II. sz. edzőterem	177	10	1685	4232	40%
4.	III. sz. edzőterem	87	10	1128	4232	27%
5.	IV. sz. edzőterem	87	10	1510	4232	36%
6.	V. sz. edzőterem	177	10	1778	4232	42%
7.	VI. sz. edzőterem	83	10	840	4232	20%
8.	Tárgyaló	84	6	632	4232	15%
9.	Városi öltöző	260	4	0	4232	0%
10.	Műfüves pályák	2000	60	2818	4232	67%
	Összesen:	4110		13537	42320	32%

		Összes tényleges egyenérték	Összes lehetséges egyenérték
1.	Küzdőtér	268 600	423 200
2.	I. sz. edzőterem	4 600	42 320
3.	II. sz. edzőterem	16 850	42 320
4.	III. sz. edzőterem	11 280	42 320
5.	IV. sz. edzőterem	15 100	42 320
6.	V. sz. edzőterem	17 780	42 320
7.	VI. sz. edzőterem	8 400	42 320
8.	Tárgyaló	3 792	25 392
9.	Városi öltöző	0	16 928
10.	Műfüves pályák	169 080	253 920
	Összesen:	515 482	973 360

			Költségek összesen	Szükséges bevétel
Egy tényleges egyenérték (Ft)			222	61
Egy lehetséges egyenérték (Ft)			118	32

Kalkulált egységárak (Ft/óra)

	Előző évi tényleges órák alapján,	
	támogatás nélkül	támogatás- sal

1.	Küzdőtér	22 199	6 098
2.	I. sz. edzőterem	2 220	610
3.	II. sz. edzőterem	2 220	610
4.	III. sz. edzőterem	2 220	610
5.	IV. sz. edzőterem	2 220	610
6.	V. sz. edzőterem	2 220	610
7.	VI. sz. edzőterem	2 220	610
8.	Tárgyaló	1 332	366
9.	Városi öltöző	888	244
10.	Műfüves pályák	13 319	3 659

Vátható árbevétel (Ft)

		Előző évi tényleges órák alapján,	
		támogatás nélkül	támogatással
1.	Küzdőtér	59 626 922	16 378 467
2.	I. sz. edzőterem	1 021 161	280 495
3.	II. sz. edzőterem	3 740 557	1 027 465

4.	III. sz. edzőterem	2 504 064	687 822
5.	IV. sz. edzőterem	3 352 072	920 755
6.	V. sz. edzőterem	3 947 009	1 084 174
7.	VI. sz. edzőterem	1 864 729	512 208
8.	Tárgyaló	841 792	231 225
9.	Városi öltöző	0	0
10.	Műfüves pályák	37 534 326	10 310 020
	Összesen:	114 432 633	31 432 633

Évente a fehér cellák tartalmát kell változtatni.

A színes cellákban képlet van, óvatosan változtatni!